Пралетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

ЗА ЛЕНІНСКІЯ КАДРЫ

ОРГАН ПАРТКОМА І ПРАФКОМА БЕЛАРУСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА ЎНІВЕРСІТЭТА.

№ 16(28) 8 снежня 1936 г. №16(28)

5-га снежня 1936 года Надзвычайны VIII Усесаюзны з'езд Советаў зацвердзіў новую Канстытуцыю Саюза ССР

З НАИВЯЛІКШАИ РАДАСЦЮ і ЛІКАВАННЕМ

СУСТРЭЛА СОВЕЦКАЕ СТУДЭНЦТВА ПАВЕДАМЛЕННЕ АБ ЗАЦВЯРДЖЭННІ СТАЛІНСКАИ КАНСТЫТУЦЫІ САЮЗА ССР

Пры паяўленні ў прэзідыуме таварыша Сталіна усе дэлегаты з'езда устаюць і наладжваюць геніяльнаму тварцу новай Канстытуцыі бурную авацыю. Раздаюцца воклічы: «Ура таварышу Сталіну!», «Няхай жыве таварыш Сталін!», «Няхай жыве наш любімы таварыш Сталін!», «Няхай жыве тварэц новай Канстытуцыі таварыш Сталін!», «Няхай жыве сталінская Канстытуцыя!», «Ура!».

Некалькі раз раздаецца званок старшыні, але авацыі не сціхаюць, Праходзіць некалькі мінут, пакуль тав. Андрэеў атрымлівае магчымасць аб'явіць паседжанне адкрытым).

Андрэеў (старшынствуючы). Паседжанне З'езда аб'яўляецца адкрытым. Слова для даклада Рэдакцыйнай Камісіі мае таварыш **Сталін.**

(З новай сілай успыхваюць авацыі. Магутнае «ура» патрасае залу. Як імправізаваныя флажкі, развяваюцца ў паветры чырвоныя павязкі дэлегатак. Раздаюцца воклічы: «Ура нашаму любімаму Сталіну!», «Няхай жыве тварэц новай Канстытуцыі!». Некалькі мінут не сціхаюць авацыі).

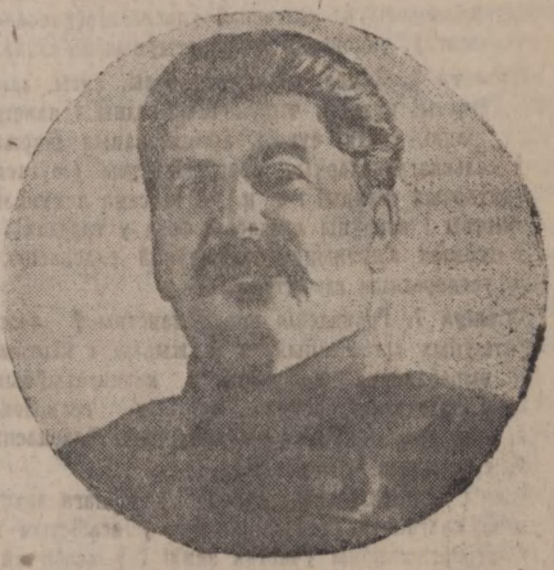

Даклад старшыні Рэдакцыйнай Камісіі Надзвычайнага VIII З'езда Советаў Саюза ССР таварыша СТАЛІНА І. В.

— Таварышы, Рэдакцыйная Камісія скончыла сваю работу. У рэзультаце работы Рэдакцыйнай Камісіі атрымаўся праект канчатковага тэкста Канстытуцыі. Праект разасланы ўсім членам З'езда. Стала-быць, З'езд знаёмы з ім.

Як відаць з праекта, Рэдакцыйная Камісія ўнесла ўсяго 43 папраўкі. Папраўкі гэтыя закранулі 32 артыкулы праекта Канстытуцыі, унёсшы ў іх тыя або іншыя змены. Астатнія 114 артыкулаў праекта асталіся без змены.

З 43 паправак можна было-б прызнаць колькі-небудзь істотнымі 6 ці 7 паправак.

Што гэта за папраўкі?

Па-першае, папраўка да арт. 8-га. У праекце Канстытуцыі артыкул сфармуліраваны так:

«Зямля, якая займаецца калгасамі замацоўваецца за імі ў бестэрміновае карыстанне, гэта значыць навечна».

Новая фармуліроўка дае наступны тэкст артыкула: «Зямля, якая займаецца калгасамі, замацоўваецца за імі ў бясплатнае і бестэрміновае карыстанне, гэта значыць навечна».

Я думаю, што папраўка гэта ясная і не мае патрэбы ў растлумачэнні.

Другая папраўка закранае арт. 10-ты праекта Канстытуцыі.

Старая фармуліроўка гэтага артыкула:

«Асабістая ўласнасць грамадзян на іх працоўныя даходы і зберажэнні, на жылы дом і падсобную хатнюю гаспадарку, на прадметы хатняй гаспадаркі і ўжытку, а таксама на прадметы асабістага спажывання і выгоды—ахоўваюцца законам».

Новая фармуліроўка арт. 10-га:

«**Права асабістай уласнасці** грамадзян на іх працоўныя даходы і зберажэнні, на жылы дом і падсобную хатнюю гаспадарку, на прадметы хатняй гаспадаркі і ўжытку, на прадметы асабістага спажывання і выгоды, **роўна як права наследвання асабістай уласнасці грамадзян**—ахоўваюцца законам».

Папраўка гэта ясная і, я думаю, у спецыяльным растлумачэнні не мае патрэбы.

Трэцяя папраўка закранае арт. 35-ты. Старая фармуліроўка гэтага артыкула:

«Совет Нацыянальнасцей складаецца з дэпутатаў, выдзяляемых Вярхоўнымі Советамі саюзных і аўтаномных рэспублік і Советамі дэпутатаў працоўных аўтаномных абласцей: па 10 дэпутатаў ад кожнай саюзнай рэспублікі, па 5 дэпутатаў ад кожнай аўтаномнай рэспублікі і па 2 дэпутаты ад кожнай аўтаномнай вобласці».

Новая фармуліроўка гэтага артыкула:

«Совет Нацыянальнасцей **выбіраецца грамадзянамі СССР па саюзных і аўтаномных рэспубліках, аўтаномных абласцях і нацыянальных акругах па норме: па 25 дэпутатаў ад кожнай саюзнай рэспублікі, па 11 дэпутатаў ад кожнай аўтаномнай рэспублікі, па 5 дэпутатаў ад кожнай аўтаномнай вобласці і па аднаму дэпутату ад кожнай нацыянальнай акругі».**

Стала быць, роўнасць палат як у сэнсе іх колькаснага складу, так і ў сэнсе іх дэмакратычнага стварэння, поўнасцю захавана ў гэтым артыкуле.

Чацвертая папраўка закранае арт. 40-вы. Старая фармуліроўка артыкула:

«Законы, прынятыя Вярхоўным Советам СССР, публікуюцца за подпісамі старшыні і сакратара Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР».

Новая фармуліроўка артыкула:

«Законы, прынятыя Вярхоўным Советам СССР, публікуюцца **на мовах саюзных рэспублік** за подпісамі старшыні і сакратара Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР».

Папраўка зразумелая, і яна, па-мойму, у растлумачэнні таксама не мае патрэбы.

Стала быць, законы будуць публікавацца на адзінаццаці мовах.

Пятая папраўка датычыць артыкула 48-га. Па старой фармуліроўцы прадугледжвалася 4 намеснікі старшыні Вярхоўнага Совета, па новай фармуліроўцы прадугледжваецца 11 намеснікаў,—па ліку саюзных рэспублік.

Шостая папраўка датычыць арт. 77-га. Яна заключаецца ў тым, што, акрамя існуючых агульнасаюзных наркаматаў, мяркуецца стварыць яшчэ адзін новы наркамат, Наркамат абароннай прамысловасці. Гэта папраўка таксама не мае патрэбы ў растлумачэнні.

Нарэшце сёмая папраўка. Яна датычыць арт. 49-га падпункта «к». Старая фармуліроўка артыкула:

«У перыяд паміж сесіямі Вярхоўнага Совета СССР Прэзідыум аб'яўляе становішча вайны ў выпадку ваеннага нападу на СССР».

Новая фармуліроўка артыкула:

«У перыяд паміж сесіямі Вярхоўнага Совета СССР Прэзідыум аб'яўляе становішча вайны у выпадку ваеннага нападу на СССР **або у выпадку неабходнасці выканання міжнародных дагаворных абавязацельстваў па ўзаемнай абароне ад агрэсіі». (Бурныя апладысменты)**

Што датычыць астатніх паправак, то яны не маюць істотнага значэння, носяць чыста рэдакцыйны характар і, я думаю, не маюць патрэбы ў спецыяльным разборы.

Агульны вывад: У справе выпрацоўкі і канчатковай аддзелкі Канстытуцыі СССР усенароднае абмеркаванне бясспрэчна прынесла велізарную карысць. **(Доўга незмаўкаючая авацыя таварышу Сталіну. Па ўсей зале разносяцца воклічы прывітання ў гонар таварыша Сталіна: «Ура таварышу Сталіну! Ура!»).**

ПАСТАНОВА

Надзвычайнага VIII З'езда Советаў Саюза Совецкіх Социялістычных Рэспублік

Аб зацвярджэнні Канстытуцыі (асноўнага закона) Саюза Совецкіх Социялістычных Рэспублік

Надзвычайны VIII З'езд Советаў Саюза Совецкіх Социялістычных Рэспублік пастанаўляе:

Праект Канстытуцыі (асноўнага закона) Саюза Совецкіх Социялістычных Рэспублік у рэдакцыі, прадстаўленай Рэдакцыйнай Камісіяй З'езда, зацвердзіць.

ПРЭЗІДЫУМ З'ЕЗДА

Масква, Крэмль.
5 снежня 1936 г.

Аб азнаменаванні прыняцця новай Канстытуцыі (асноўнага закона) Саюза Совецкіх Социялістычных Рэспублік

Надзвычайны VIII З'езд Советаў Саюза Совецкіх Социялістычных Рэспублік пастанаўляе:

У азнаменаванне прыняцця новай Канстытуцыі Саюза Совецкіх Социялістычных Рэспублік аб'явіць дзень прыняцця Канстытуцыі — 5 снежня — усенародным святам.

Масква, Крэмль.
5 снежня 1936 г.

ПРЭЗІДЫУМ З'ЕЗДА.

Аб выбарах у Вярхоўны Совет Саюза ССР

Надзвычайны VIII З'езд Советаў Саюза Совецкіх Социялістычных Рэспублік пастанаўляе:

Даручыць Цэнтральнаму Выканаўчаму Камітэту Саюза ССР на аснове новай Канстытуцыі СССР распрацаваць і зацвердзіць палажэнне аб выбарах, а таксама ўстанавіць тэрміны выбараў Вярхоўнага Совета Саюза ССР.

Масква, Крэмль.
5 снежня 1936 г.

ПРЭЗІДЫУМ З'ЕЗДА.

„Такім чынам, праект новай Канстытуцыі прадстаўляе сабой вынік пройдзенага шляху, вынік ужо здабытых заваяванняў. Ён з'яўляецца, стала быць, рэгістрацыяй і заканадаўчым замацаваннем таго, што ўжо здабыта і заваявана на справе. (СТАЛІН)